

การศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มต่อการพัฒนา ความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ของวัยรุ่น

สิรินัดดา ปัญญาภาส พบ.*, ฐิติวิ แก้วพรสวรรค์ พบ.*, ทิฆัมพร ธีรวงษ์ พบ.*

บทคัดย่อ

ความเป็นมา ปัจจุบันครูและผู้ปกครองได้นำวัยรุ่นมารับคำปรึกษาปัญหาพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์มากขึ้น จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ช่วยพัฒนาความซื่อสัตย์ ในการศึกษาที่สนใจนำหลักทางจิตวิทยาและหลักพุทธศาสนาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในวัยรุ่น

จุดประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการทำกิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา ต่อการพัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในวัยรุ่น

วิธีการ เป็นการศึกษาเชิงทดลองดูผลของการทำกลุ่มกิจกรรมที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนาต่อการพัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในวัยรุ่น ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 นักเรียนที่มีคะแนนน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จะถูกแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามความสมัครใจ กลุ่มทดลองคือได้เข้ากลุ่มกิจกรรม 8 ครั้ง กลุ่มควบคุมคือที่ไม่ได้เข้ากิจกรรมกลุ่ม กลุ่มละ 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และแผนกิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา ใช้โปรแกรม SPSS version 12 ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน แต่หลังจากเข้ากิจกรรมทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.001$ โดยกลุ่มทดลองสูงกว่าควบคุม ($p = 0.003$)

สรุป คะแนนความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังการเข้าร่วมกิจกรรม แสดงว่ากิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา ทำให้มีการพัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในวัยรุ่น

คำสำคัญ กิจกรรมกลุ่ม, ความซื่อสัตย์, วัยรุ่น

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2554; 56(4): 353-362

* สาขาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

The Effect of Group Intervention on Cognition in Integrity-improvement in Adolescents

Sirinadda Punyapas M.D.*, Titawee Kaewpornsawan M.D.*,
Tikumporn Rewtongchai M.D.*

ABSTRACT

Background: At present, lots of integrity-problems occur among adolescents. Many group interventions appeared to improve adolescent integrity. This study focus on the applications of psychological theories and Buddhist principles into group intervention to improve integrity among adolescence.

Objective: The objective is to study the efficacy of group intervention, which is based on psychological theories and Buddhism, to the cognition integrity improvement in adolescents.

Method: Experimental study on the efficacy of group intervention, based on psychological theories and Buddhism, to the cognition integrity improvement in participated adolescents. Study in the Mathayom 1 students of one school, academic year of 2005. Subjects who score under 25th percentile were grouped into the study and control group, 22 each. Study group consisted of subjects who willing to participate in the group intervention. Control group consisted of those who did not participate in the group intervention. The instruments used for collecting data were the cognition integrity questionnaire and the group intervention program, based on psychological theories and Buddhism. SPSS version 12 was used to analyze the data.

Results: There was no significant difference in integrity cognition between 2 groups prior to the group intervention ($p=0.08$). After the group intervention, the cognition integrity of the study group was significantly higher than the control group ($p=0.003$).

Conclusion: Cognition integrity of the study group was significantly improved after the group intervention, and was also higher than the control group. The group intervention, based on psychological theories and Buddhism, improve the cognition integrity of the participated adolescents. This intervention may be apply to the other activities for promoting cognition integrity in adolescents.

Keyword: group intervention, cognition integrity, adolescents

J Psychiatr Assoc Thailand 2011; 56(4): 353-362

* Department of Psychiatry, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok

บทนำ

การพัฒนาจริยธรรมในบุคคลเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะถ้าบุคคลในสังคมมีจริยธรรมดี ย่อมเป็นเครื่องชี้้นำในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี¹ การพัฒนาบุคคลในด้านที่สำคัญที่สุดคือการปลูกฝังให้คนเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรมอันก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม มีจริยธรรมสูงคือมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย² จริยธรรมที่ควรเร่งรัดพัฒนาในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา คือความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตา กรุณา และความขยันหมั่นเพียร³ และจากการให้บริการทางจิตเวชเด็กและวัยรุ่นพบว่า ปัจจุบันมีครู และผู้ปกครองได้นำวัยรุ่นมาปรึกษาในปัญหาพฤติกรรม เรื่องการลักขโมย พฤติติในการสอบ ลอกการบ้านเพื่อน การพูดโกหก หนีเรียน ประพฤติผิดกฎระเบียบมากขึ้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อสังคม

โคลเบอร์กได้อธิบายระดับพัฒนาการทางจริยธรรมในเด็กอายุ 11-13 ปีว่า วัยนี้ยอมกระทำตามผู้อื่นเพื่อเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม กระทำตามเพื่อนหรือบุคคลที่ตนและกลุ่มยอมรับเป็นแบบอย่าง ยอมรับค่านิยมของกลุ่มว่าถูกต้อง⁴ ต้องการเป็นที่ยกย่องกลัวการถูกตำหนิ ถูกซักจูงโดยกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลเหนือกว่าทำให้เกิดพฤติกรรมไม่ถูกต้องได้⁵ วัยนี้ความคิดจะพัฒนาจากรูปธรรมเป็นนามธรรมสามารถไตร่ตรองด้วยเหตุผลอย่างมีระบบ สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบวิพากษ์วิจารณ์ให้เหตุผล คิดเชิงเหตุผลตามที่ตัวเองชอบ หรือตามอย่างเพื่อนมากกว่าความเป็นจริงที่ควรจะเป็น เริ่มสามารถเข้าใจถึงทฤษฎีโมโนทัศน์ ความคิดรวบยอดที่กว้างและลึกซึ้งขึ้นได้⁶

ผลของการทำกิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีจริยธรรมความซื่อสัตย์สูงขึ้น⁷⁻¹² รูปแบบของ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนจริยธรรมในเด็กควรเป็นกลุ่มที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฝึกทักษะแก้ปัญหา จะได้ผลดีถ้าเป็นปัญหาที่พบตามวัยหรือเป็นประเด็นที่สำคัญในช่วงเวลานั้นและนำไปประยุกต์ใช้ได้¹³⁻¹⁴

กระบวนการกลุ่มช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเกิดกำลังใจใหม่ให้กับการแก้ปัญหาตนเอง เข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องที่สามารถเกิดกับคนอื่นทั่วไปได้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการคิดแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์จริงของกันและกัน มองตัวเองเป็นคนที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น สามารถแบ่งปันความรู้ของตัวเองช่วยเหลือคนอื่นได้ เกิดมุมมองใหม่คือ มองปัญหาตามความเป็นจริงและพัฒนาทักษะสังคม เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมกันในกลุ่ม จากเพื่อนหรือจากผู้นำกลุ่ม และด้วยท่าทีของกลุ่มที่แสดงออกถึงการยอมรับซึ่งกันและกันทำให้เด็กรู้สึกวางใจ มั่นใจกล้าที่จะแสดงความคิดของตัวเอง ความผูกพันระหว่างวัยรุ่นในกลุ่มพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงใจ สมาชิกมีโอกาสได้รับการชมเชยจากผู้นำกลุ่มหรือเพื่อนร่วมกลุ่มช่วยเสริมแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง¹⁵

ดังนั้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มในรูปแบบกลุ่มกิจกรรมที่อิงหลักทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา ที่มีเนื้อหาด้านจริยธรรมความซื่อสัตย์ น่าจะใช้ได้ผลในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการทำกลุ่มกิจกรรมที่อิงหลักทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนาต่อการพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในวัยรุ่น

รูปแบบและขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงทดลอง ไม่ได้สุ่มเลือก (non-randomized control trial study) เปรียบเทียบคะแนน

ก่อนและหลังทำกิจกรรม และเปรียบเทียบระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้คะแนนจาก
แบบสอบถามหลังกิจกรรมกลุ่ม 8 ครั้ง

นิยามศัพท์

ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึก
ของบุคคลที่แสดงออกอย่างเหมาะสมและตรงต่อความ
เป็นจริง จริงใจไม่ทุจริตและไม่ประพฤติมิชอบ ยอมรับผิด
จากการกระทำของตน ไม่คิดโลกของผู้อื่น ไม่ทุจริตใน
การสอบ ไม่ขโมยของผู้อื่นหรือหยิบของผู้อื่นก่อนได้รับ
อนุญาต รักษาคำสัญญา ไม่กล่าวคำเท็จ รับผิดชอบ
หน้าที่ของตน ละอายต่อบาปไม่แสวงหาประโยชน์
ในทางมิชอบ⁷

กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมซึ่งมีวัตถุประสงค์
เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการความคิดให้ถูกต้องตามหลัก
พุทธศาสนา โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้เกิดปฏิสัมพันธ์
ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ให้การเรียนรู้แบบใหม่โดย
การเห็นแบบอย่างที่ดี ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง
วัยรุ่นที่เข้าร่วมกิจกรรม และระหว่างผู้นำกลุ่มกับวัยรุ่นที่
เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้นำกลุ่มเป็นผู้ประสานความคิดนั้น
ให้สมบูรณ์เป็นความคิดรวบยอด และให้วัยรุ่นสามารถ
นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์เป็นแนวทางปฏิบัติของตนเอง
ในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตต่อไป

ประชากรเป้าหมาย

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาล
แห่งหนึ่งในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548

เกณฑ์คัดเลือกประชากรกลุ่มศึกษา

1. ยินดีเข้าร่วมการศึกษา ได้รับการอนุญาต
และลงนามอนุญาตจากผู้ปกครองให้สามารถเข้าร่วม
กิจกรรมได้ครบ 8 ครั้ง
2. ไม่มีโรคทางกายรุนแรง
3. นับถือศาสนาพุทธ

เกณฑ์การคัดเลือกประชากรกลุ่มควบคุม

1. ยินดีเข้าร่วมการศึกษา ได้รับการอนุญาตและ
ลงนามอนุญาตจากผู้ปกครอง แต่ไม่สามารถเข้าร่วม
กิจกรรมได้ครบ 8 ครั้ง
2. ไม่มีโรคทางกายรุนแรง
3. นับถือศาสนาพุทธ

เกณฑ์ในการคัดออก คือเด็กที่มีปัญหาในการ
สื่อสาร

การคำนวณหาขนาดประชากร

คำนวณค่า N ในแต่ละกลุ่ม

$$\text{จากสูตร} \quad N = \frac{(Z_\alpha + Z_\beta)^2 \times SD^2}{\text{ความแตกต่างของค่า mean ของทั้ง 2 กลุ่ม}^2}$$

$$Z_\alpha = 2.326 \text{ เมื่อ } \alpha = 0.01 \text{ (1-sided test)}$$

$$Z_\beta = 2.326 \text{ เมื่อ } \beta = 0.1$$

$$\text{Mean ของกลุ่มควบคุม} = 66.5^7$$

$$\text{Mean ของกลุ่มทดลองก่อนทำกิจกรรม} = 66.5$$

$$\text{Mean ของกลุ่มทดลองหลังทำกิจกรรม} = 78.5$$

(โดยคาดว่าหลังทำกิจกรรม นักเรียนจะมีคะแนนที่ได้
จากแบบสอบถามเพิ่มขึ้นประมาณ 20 %)⁷

SD = 10.5 อ้างอิงจากข้อมูลของที่ได้จากการทำการ
ศึกษานำร่อง

คำนวณได้ประชากร 17 คน และมี 90% power
to detect a difference และใช้ two group t-test with
a 0.010 one-sided significance level, $\beta=0.1$,
 $\alpha=0.01$ ²²⁻²³ ประมาณ missing data 30 % ดังนั้นต้อง
ใช้ขนาดตัวอย่าง 22 คนต่อกลุ่ม

วิธีการดำเนินการศึกษา

นักเรียนชั้น ม. 1 ในโรงเรียนแห่งหนึ่งผ่านการ
ชี้แจงข้อมูลโครงการสำรวจจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการศึกษาจึงตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ 31 ข้อ โดยใช้รหัสแทนชื่อเพื่อ

ป้องกันอคติของผู้วิจัยในระหว่างการทำกิจกรรม เหตุผลที่ครูผู้วิจัยประจำชั้นนักเรียน หลังตอบแบบสอบถามเพื่อช่วยจัดนักเรียนมาเข้ากิจกรรมกลุ่ม (แต่ครูไม่ทราบว่าเกณฑ์ในการคัดนักเรียนเข้ามาศึกษา คือนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยกว่า percentile ที่ 25 และไม่ทราบผลคะแนนจากแบบทดสอบ) หลังจากนักเรียนตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า percentile ที่ 25 ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มทดลองเข้าร่วมทำกิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา สัปดาห์ละ 1 ครั้งรวม 8 ครั้ง ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยกว่า percentile ที่ 25 และไม่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว แต่ยินยอมที่จะตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ซ้ำอีกครั้งจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุม โดยจับคู่เปรียบเทียบ (match pair) ประชากรทั้ง 2 กลุ่มจากค่าเฉลี่ยมาตรฐาน (mean) ของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเพศ อายุ และระดับผลการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถามความซื่อสัตย์ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือวัดเป็นแบบสอบถามสถานการณ มี 3 ตัวเลือก มี face validity โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ศ.ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รศ.กมลรัตน์ กิริทอง และ ผศ.วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาคำถาม ภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์ มีค่า Item discrimination-t โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หาค่าคะแนนรายข้อของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ใช้ t-test เลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.8- 7.75 ได้จำนวน 31 ข้อ ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยการคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ หาค่า Cronbach α coefficient = 0.7834 เป็นการวัดความเข้าใจจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของวัยรุ่นเท่านั้น ทั้ง 2 กลุ่มจะตอบ

แบบสอบถามก่อนเข้ากลุ่ม ณ สัปดาห์ที่ 1 และหลังจากเสร็จกลุ่ม ณ สัปดาห์ที่ 9⁷

แผนการจัดกิจกรรมกลุ่มที่อิงทฤษฎีทางจิตเวชและหลักทางพุทธศาสนา ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมเรียงลำดับดังนี้¹⁶⁻²¹

กิจกรรมที่ 1 สร้างความสามัคคี ให้มีทัศนคติที่ดีต่อความแตกต่างของแต่ละคนว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมร่วมกัน

กิจกรรมที่ 2 มีความตระหนักรู้ตัว สังเกตอารมณ์ตัวเอง

กิจกรรมที่ 3 ความอยาก เป็นปัจจัยความไม่ซื่อสัตย์ให้รู้จักพอในสิ่งที่ตัวเองมี เพื่อป้องกันความโลภและขโมยของคนอื่น

กิจกรรมที่ 4 ความเสียสละและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น จึงจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก ความไม่ซื่อสัตย์ต่อการกระทำและสัญญาของตน สร้างความทุกข์กับตัวเองและผู้อื่น โดยให้เข้าใจเรื่องกัลยาณมิตรและนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 5 ไม่กล่าวคำเท็จ ละอายต่อบาป ไม่ทุจริตในการสอบ และรับผิดชอบหน้าที่ของตน โดยนำหลักเรื่องกัลยาณมิตรและพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 6 ฝึกสมาธิ สติให้เท่าทันความคิด ความรู้สึกก่อนประพฤติไม่ซื่อสัตย์

กิจกรรมที่ 7 สร้างทัศนคติเรื่อง หิริโอตตัปปะ ก่อนมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์

กิจกรรมที่ 8 มีทัศนคติที่ดีต่อความซื่อสัตย์ นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งหมดไปประยุกต์ใช้

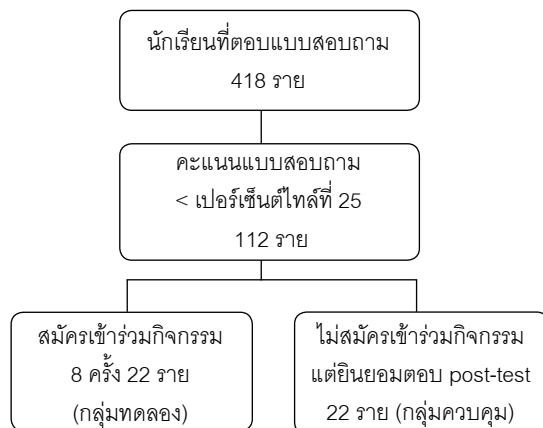
กิจกรรมจัดที่ห้องแนะแนวของโรงเรียนทุกบ่าย วันเสาร์ต่อเนื่องกันทุกสัปดาห์ บางกิจกรรมจะแบ่งกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม และมีวิทยากรประจำกลุ่มเป็นแพทย์ประจำบ้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น

การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลพื้นฐานประชากรได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา ผลการเรียน ครอบครัว อาชีพของบิดามารดา รายได้ครอบครัว จำนวนพี่น้อง และพฤติกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา แสดงในรูปของควมถี่ร้อยละ

เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบ pre-test & post-test โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วย conditioned pair t-test ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 12

ผลการศึกษา

นักเรียนที่มีคะแนนแบบสอบถามต่ำกว่า percentile ที่ 25 และสมัครใจตอบแบบสอบถามอีกครั้ง แต่ไม่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวน 25 ราย ซึ่งได้สุ่มเลือกมา 22 รายเพื่อเป็นกลุ่มควบคุม และนับถือศาสนาพุทธ กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงอายุเฉลี่ย 12.05 ปีทั้งหมด ส่วนใหญ่เกรดเฉลี่ย 3-4 (ร้อยละ 88.6) จำนวนพี่น้อง 2 คน (ร้อยละ 61.4) บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 79.5) อายุเฉลี่ยบิดา 43.5 ± 6.6 ในกลุ่มทดลองและ 42.4 ± 4.9 ในกลุ่มทดลอง อายุเฉลี่ยญาติ 41.4 ± 7.0 ในกลุ่มทดลอง และ 40.5 ± 6.1 ในกลุ่มทดลอง (ตารางที่ 1)

เปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ pre-test และ post-test จากแบบสอบถามหลังทำกิจกรรมกลุ่ม ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (ตารางที่ 2) พบว่าความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม วิเคราะห์สถิติด้วย Wilcoxon's rank test พบว่าไม่แตกต่างกัน ($p=0.80$) ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้ากลุ่มกิจกรรม คะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) หลังใช้กิจกรรมกลุ่ม ความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.003$) ขณะที่ความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่แตกต่างกัน $p=0.73$

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 22 คน

	ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	รวม
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	(ร้อยละ)
เพศ	หญิง	22 (100)	22 (100)	44 (100)
อายุ (ปี)	11	1 (4.5)	2 (9.1)	
	12	19 (86.4)	17 (77.3)	36 (81.8)
	13	2 (9.1)	3 (13.6)	
เกรดเฉลี่ย	2.1-2.9	3 (13.6)	2 (9.1)	
	3.0-4.0	19 (86.4)	20 (90.9)	39 (88.6)
ศาสนา	พุทธ	22 (100)	22 (100)	44 (100)
จำนวนพี่น้อง (ราย)	1	5 (23.8)	2 (9.1)	
	2	13 (61.9)	14 (63.6)	27 (61.4)
	3	2 (9.5)	4 (18.2)	
	4	1 (4.8)	2 (9.1)	
สถานภาพสมรส ของบิดา มารดา	คู่	17 (85)	18 (90)	35 (79.5)
	หย่า/หม้าย	3 (15)	2 (10)	
อาชีพของบิดา	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ธนาคาร	5 (27.8)	11 (50)	
	รับจ้าง/พนักงานบริษัท	7 (38.9)	6 (27.3)	
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	5 (27.8)	5 (22.7)	
	งานบ้าน	1 (5.6)	0 (0)	
อาชีพของมารดา	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ธนาคาร	4 (20)	6 (27.3)	
	รับจ้าง/พนักงานบริษัท	4 (20)	7 (31.8)	
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	4 (20)	5 (22.7)	
	งานบ้าน	8 (40)	4 (18.1)	
การศึกษาสูงสุดของบิดา	ประถมศึกษา	6(37.5)	1 (5.9)	
	มัธยมต้น/ปวช.	3(18.8)	6 (35.3)	
	มัธยมปลาย/ปวส.	2 (12.5)	3 (17.6)	
	อนุปริญญา	0 (0)	1 (5.9)	
	ปริญญาตรี	5 (31.3)	4 (23.5)	
	ปริญญาโท	0 (0)	2(11.8)	
การศึกษาสูงสุด ของมารดา	ประถมศึกษา	6 (40)	2 (11.8)	
	มัธยมต้น/ปวช.	3 (20)	5 (29.4)	
	มัธยมปลาย/ปวส.	3 (20)	3 (17.6)	
	อนุปริญญา	1 (6.7)	1 (5.9)	
	ปริญญาตรี	2 (13.3)	4 (23.5)	
	ปริญญาโท	0 (0%)	2 (11.8)	
อาศัยอยู่กับ	บิดา/มารดา	16 (72.7)	19 (86.4)	
	ญาติ	6 (27.3)	3 (13.6)	
รายได้ครอบครัว (บาท)	3,001-8,000	5 (26.3)	2 (11.8)	
	8,001-10,000	3(15.8)	2 (11.8)	
	10,001-50,000	11 (57.9)	12 (70.6)	
	50,000-100,000	0 (0%)	1 (5.9%)	

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสอบถาม pre-test และ post-test ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

	ก่อนเข้ากลุ่ม	หลังเข้ากลุ่ม	p-value
กลุ่มทดลอง	72.2 (6.0)	79.7 (5.0)	<0.001
กลุ่มควบคุม	72.7 (6.0)	72.8 (8.0)	0.73

วิจารณ์

หลังทำกิจกรรมกลุ่ม คะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มทดลองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) แสดงให้เห็นว่าการใช้กระบวนการกลุ่มในรูปแบบกิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา อาจเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้น สอดคล้องกับวิจัยผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กทม. ซึ่งพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนาความซื่อสัตย์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁹ และวิจัยที่ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มแบบใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ราย พบว่าการสอนโดยใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนพัฒนาความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานมากกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁸

การใช้กิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนาอาจเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นกว่าเดิมได้ เพราะในกระบวนการกลุ่มและเนื้อหาของกิจกรรมนั้น ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจหลักทางพุทธศาสนาได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นแนวทางหรือทางเลือกใหม่ให้นักเรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีความสุขขึ้น เช่น เรื่องกัลยาณมิตร พรหมวิหาร 4

สติ เป็นต้น กิจกรรมยังช่วยฝึกทักษะการสังเกตอารมณ์ ทักษะการเชื่อมโยงความคิดอารมณ์และพฤติกรรม มีสติคอยระแวดระวังปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่ซื่อสัตย์ และยังเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมสร้างสรรคิในกลุ่มจากนักเรียนด้วยกันเอง และจากผู้นำกลุ่ม เนื้อหาของกิจกรรมยังเป็นเรื่องปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นหรือเป็นประเด็นที่สำคัญในช่วงเวลานั้น ซึ่งใกล้เคียงสถานการณ์ในชีวิตจริง สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้เรียนเอง มิใช่เป็นผลจากการถ่ายทอดของครูโดยตรง และการเรียนรู้โดยการกระทำจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กมากกว่าการถ่ายทอดโดยตรงจากครู²⁴ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีโอกาสได้รับข้อมูลชมเชยจากผู้นำกลุ่มหรือเพื่อนร่วมกลุ่ม มีผลให้เข้าใจว่าการกระทำของตัวเองมีผลต่อผู้อื่น เกิดการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และช่วยเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเองด้วย จากกิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนาทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้หลายด้าน มีกระบวนการให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ใกล้ตัว และที่เป็นปัญหาจริงๆ ตามวัย ทำให้นักเรียนที่เข้ากิจกรรมได้พัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ชัดเจนกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม และจากประสบการณ์การเรียนรู้นี้จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่ถูกต้องขึ้น

ข้อจำกัดในการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวัดผ่านความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เท่านั้น ซึ่งอาจไม่ได้หมายถึงความซื่อสัตย์ที่แท้จริงที่ประชากรที่ศึกษาจะแสดงออกได้ทั้งหมด คือไม่สามารถวัดทัศนคติ หรือพฤติกรรมซื่อสัตย์ที่แท้จริงได้

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหนึ่ง จำกัดกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเดียว ซึ่งเป็นโรงเรียนหญิงล้วน จึงไม่เป็นตัวแทนของวัยรุ่นทั้งหมด หากมีการศึกษาต่อไปควรเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย

ผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

การศึกษานี้เป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ปกครอง โรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรทางสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องให้ส่งเสริมให้มีการใช้กิจกรรมกลุ่มที่อิงหลักการทางจิตวิทยาและหลักทางพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาความคิดเห็นทางจริยธรรมด้านจริยธรรมความซื่อสัตย์ อาจนำรูปแบบของกิจกรรมนี้สามารถประยุกต์เป็นรูปแบบที่ครูในโรงเรียนนำไปใช้ได้จริง เช่น การจัดทำเป็นคู่มือใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

References

1. Na Thalung A.Moral education is the highest point of education. In: Moral training method in school. Bangkok; 1963.
2. Puntumanavin D. Ethic and language psychology. In: Behaviour Science vol.2: Thavattapanich; 1991.
3. Department of Curriculum and Instrument Development, Ministry of Education. Thai ethic development guideline. In: Symposium on Ethics in Thailand in 1980. Bangkok: Department of Religion Printing; 1980.
4. Thanaphum S. Development of emotion and personality. Bangkok: Chaupim; 1992:40-43.
5. Neinstein LS, Anderson MM. Adolescent sexuality. In: Neinstein LS, editor. Adolescent health care: a practical guide. 4th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2002:767-92.
6. Boonprakob W. Development of personality in child and adolescent. In: Text book of Child and adolescent psychiatry. Bangkok; 2002: 1-31.
7. Shechang W. The comparison between the use of role-play and no role play for the integrity development in grade 7 students at Pranviboonvitthaya school, Khunharn province, Srisakade. (Thesis) Bangkok: Srinakarintaravivrote University, Prasanmitr; 1993:47-51.
8. Sabprung D. The effectiveness of role play in the development of homework responsibility in grade 7 students at Wat Rangbua school. (thesis) Bangkok: Srinakarintaravivrote University, Prasanmitr; 1986.
9. Mukhato C. Results of group intervention in ethic development in grade 6 students at Surasak montri school. (Thesis) Bangkok: Srinakarintaravivrote University, Prasanmitr; 1982.
10. Rachasong W. The comparison between the use of templates and the role play in the development of integrity in grade 6 students at Suksasongkroa school, Pattalung. (thesis) Bangkok: Srinakarintaravivrote University, Prasanmitr; 1998:57-9.

11. Eunakarin P. The results of the using of template to develop the ethical integrity (thesis) Bangkok: Srinakharinrajavidyalaya University, Prasanmitr; 1979.
12. Yaipimon S. The ability to distinguish the honest behavior of preschool students to hear their stories using hand puppets. And the role of storytelling. (thesis) Bangkok: Srinakharinrajavidyalaya University, Prasanmitr; 1986.
13. Nucci L, Weber E. The domain approach to values education : From theory to practice. In W. Kurtines, J.L. Gewirtz, ed. Handbook of moral behavior and development Vol.3. Hillsdale, NJ: Erlbaum; 1991:251-66.
14. F. Clark Power. Understanding the Character in Character education. In: Nucci L, ed. Developmental perspectives and approaches to character education. Chicago; 1997.
15. Choawasil P, Kongsakon R. Group psychotherapy for In-patients. Bangkok: Commercial entity, United Civil Partnership; 1999:74-8.
16. Dixon WJ, Massey FJ. Introduction to Statistical Analysis. 4th Edition, New York McGraw-Hill; 1983:426-41.
17. O'Brien RG, Muller KE. Applied Analysis of Variance in Behavioral Science Marcel Dekker; 1983:297-344.
18. Department of Mental Health; Ministry of Public Health. Manual for The activities to enhance life skills. 3rd ed: R.P.S. Prining; 2000.
19. Webb C. Enneagram Map to reach men. 2nd ed, Bangkok: Foundation Press Pliers Komon gold; 2000.
20. Kammane T. Activities manual for relationship enhancement in community leaders; 1979: 22-3.
21. The centers aim to deliver justice to its social development. Justice education degree guide. 3rd ed; 2004.
22. Keith H, Paul MS, David MC. Cognitive Behavior therapy for psychiatric problems A practical guide. New York: Oxford University Press; 1989.
23. Bernstein DA., Borkovec TD., Hazlett-Stevens H. New Direction in Progressive Relaxation Training. NY: Praeger Publishing; 2000.
24. Nucci L. Moral Development and Character Formation. Berkeley: Maccarchan; 1997.